

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Методичні рекомендації
до виконання дипломних робіт
для студентів спеціальності
071 "Облік і оподаткування"
першого (бакалаврського)
та другого (магістерського) рівнів

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2017

УДК 657:336.221(07)
ББК 65.052.2р+65.261.4р
М 54

Затверджено на засіданні кафедри оподаткування.
Протокол № 1 від 25.08.2016 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: А. О. Єніна-Березовська
О. С. Віннікова

Методичні рекомендації до виконання дипломних робіт для
М 54 студентів спеціальності 071 "Облік і оподаткування" першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів : [Електронне видання] / уклад. А. О. Єніна-Березовська, О. С. Віннікова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 41 с.

Подано методичні рекомендації до виконання дипломних робіт для студентів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів. Наведено рекомендації щодо структури дипломних робіт та порядку їх виконання.

Рекомендовано для студентів спеціальності 071 "Облік і оподаткування" першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів.

УДК 657:336.221(07)
ББК 65.052.2р+65.261.4р

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2017

Вступ

Підсумковим етапом навчання, що дає право на присвоєння освітнього рівня бакалавра та магістра з обліку та оподаткування, є підготовка та захист дипломної роботи. Вона є найбільш активною формою зв'язку теоретичного навчання з практичним досвідом роботи студентів на базах практики. Основне її призначення – продемонструвати рівень освітньої кваліфікації автора, насамперед його вміння бачити професійні проблеми, вести науковий пошук і вирішувати конкретні завдання. У процесі підготовки дипломної роботи студенти розширюють світогляд, набувають навичок науково-дослідницької роботи, демонструють рівень своєї фахової підготовки, що є своєрідним звітом за весь період навчання.

Виконання дипломної роботи проводиться на основі реальних даних, які зібрані студентом під час проходження переддипломної практики в органах податкової служби, на підприємствах, установах та огляду літературних джерел, що визначили основні напрями розкриття теми роботи.

Метою цих методичних рекомендацій є надання допомоги студентам у вирішенні поставлених завдань зі змісту і порядку виконання роботи.

1. Мета та завдання дипломної роботи

Дипломна робота є самостійною роботою студента, на підставі захисту якої Державна екзаменаційна комісія вирішує питання про присвоєння йому кваліфікації бакалавра та магістра галузі знань 07 "Управління та адміністрування" спеціальності 071 "Облік і оподаткування".

Метою підготовки дипломної роботи є: закріплення та розширення одержаних у процесі навчання компетентностей шляхом розв'язання конкретної, актуальної проблеми в галузі діяльності податкових органів, оподаткування підприємств та організацій; розвиток навичок аналітика податкової служби; формування вміння проводити самостійні дослідження у вирішенні комплексу питань, пов'язаних із конкретною темою дипломної роботи; підтвердження готовності до самостійного вирішення завдань, що виникають у процесі роботи економіста з податків або податкового інспектора.

Для досягнення поставленої мети під час виконання роботи студенту необхідно:

обґрунтувати актуальність і практичну значимість теми дипломної роботи в теорії і стосовно до умов об'єкта дослідження;

провести огляд літературних джерел із досліджуваної проблематики й узагальнити зібраний матеріал;

дати економічну характеристику об'єкта дослідження;

проаналізувати діяльність підприємства (організації, установи) або контрольного органу за аналізований період;

показати вміння користуватися комп'ютерною технікою і методами економіко-математичного моделювання;

у науковому стилі викласти результати самостійних досліджень з обраної теми, забезпечити їх необхідним ілюстративним і пояснювальним матеріалом.

Мова викладу – українська; для іноземних студентів – російська.

2. Організація виконання дипломних робіт

Діяльність студента з виконання роботи починається з вибору студентом найменування теми й одержання на кафедрі завдання для виконання роботи, її окремих етапів, термінів та інших умов.

Тематика дипломних робіт щорічно формується, переглядається та затверджується кафедрою оподаткування, але вона може бути доповнена темами, запропонованими студентами та узгодженими з їх керівниками.

Для вибору теми дипломної роботи студенти подають заяву в письмовому вигляді. Обрана тема погоджується та уточнюється з керівником, затверджується кафедрою, після чого студенти розробляють план та календарний графік роботи.

Крім того на цьому етапі необхідно обрати основні напрями виконання роботи; зібрати матеріали, необхідні для загальної характеристики, аналізу і наукового вивчення об'єкта дослідження.

Виконана робота подається на кафедру для нормоконтролю. Нормоконтроль – це перевірка дипломної роботи студента щодо відповідності її оформлення вимогам, наведеним у методичних рекомендаціях, розроблених кафедрою оподаткування. Результати нормоконтролю завіряються підписом

особи, відповідальної за нормоконтроль, на зворотній стороні пояснювальної записки до роботи.

Використання папок для дипломної роботи без переплетіння або м'яке переплетіння не допускаються. На момент підпису роботи завідувачем кафедри, вона має бути переплетена і на титульному аркуші роботи повинні знаходитися підписи виконавця, керівника роботи і консультантів (за наявності).

Документи: довідка з об'єкта дослідження, рецензія (завірені печаттю), відгук керівника від ВНЗ, заява про дотримання професійної етики, повинні бути вкладені у конверт, а конверт приклеєний до внутрішньої сторони твердої обкладинки. Сама дипломна робота з підписом завідувача кафедри, графічний матеріал і всі документи до захисту залишаються у студента.

3. Вимоги до структури і змісту дипломної роботи

Вирішення перерахованих вище навчально-дослідницьких завдань обумовлює такі вимоги до виконання роботи.

Дипломна робота передбачає наявність таких елементів наукового дослідження, як: практична значущість; комплексний підхід до вирішення завдань дослідження; використання наукових методів пізнання; наявність елементів творчості. Дипломна робота – це закінчене науково-практичне дослідження.

Практична значущість дипломної роботи полягає у її виконанні відповідно до наявних проблем об'єкта дослідження, на основі його реальних даних за ряд років, і результати якої після захисту цілком чи частково можуть бути впроваджені в практику діяльності об'єкта дослідження чи аналогічних об'єктів.

Комплексний підхід до розкриття теми роботи полягає у тому, що предмет дослідження розглядається під різними кутами зору – з позицій теоретичної бази і практичних напрацювань рішення проблеми, аналізу, обґрунтування шляхів удосконалення, вивчення ступеня ефективності у тісному взаємозв'язку методів дослідження і єдиної логіки викладу.

Застосування сучасних методів дослідження полягає у тому, що під час здійснення огляду теоретичних джерел, аналізу податкової діяльності й обґрунтуванні шляхів удосконалення окремих аспектів предмета дослідження, студент повинен добре знати сучасні економічні теорії,

володіти методами наукового пізнання і методикою проведення наукових досліджень.

У процесі виконання роботи поряд із теоретичними знаннями і практичними навичками за фахом, студент повинен продемонструвати здатності до науково-дослідницької роботи й уміння творчо мислити, навчитися вирішувати науково-прикладні актуальні завдання. Дипломна робота повинна містити, як правило, результати попередніх досліджень студента, здійснені в ході виконання курсових і науково-дослідних робіт.

Єдність загальних вимог до робіт не виключає, а припускає широку ініціативу студентів у процесі виконання дипломної роботи. Оригінальність постановки і вирішення поставлених завдань дослідження – один з основних критеріїв оцінки якості робіт.

Наукове дослідження здійснюється за такою логічною схемою: обґрунтування актуальності обраної теми, визначення мети і конкретних завдань дослідження, вибір об'єкта і предмета дослідження, методики проведення пошукових робіт під час процесу дослідження, обговорення результатів дослідження, формулювання висновків та оцінювання отриманих результатів.

Для студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційним рівнем "бакалавр", під час написання дипломної роботи обов'язковим є використання стандартних економіко-математичних методів (апріорне ранжування, побудова тренду та прогнозу). Обов'язковим є також наведення пропозицій та рекомендацій щодо вирішення досліджуваної проблематики.

Для студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційним рівнем "магістр", при написанні дипломної роботи обов'язковим є розроблення проектної частини з досліджуваної проблематики за допомогою використання стандартних і нестандартних економіко-математичних, графічних та інших методів. Необхідним є також оприлюднення отриманих у результаті дослідження наукових результатів у фахових виданнях та збірках науково-практичних конференцій.

Робота містить такі структурні частини (у порядку їх розташування у роботі):

1. Пояснювальна записка (додаток А).
2. Завдання до дипломної роботи. Розміщується на одному аркуші паперу (двосторонній друк) (додаток Б).
3. Подання голові ДЕК (видається деканатом факультету).
4. Зміст (додаток В).
5. Перелік умовних позначок (за наявності).

6. Реферат роботи трьома мовами (укр., рос., англ.), (додаток Д).

7. Вступ.

8. Основна частина, яка складається з теоретичного, аналітичного та проектного розділів (розділу рекомендацій та пропозицій – для бакалаврів).

9. Висновки.

10. Список використаних джерел (додаток Ж).

11. Додатки (за необхідності).

Зазначені структурні елементи є **обов'язковими** для дипломної роботи.

Структура роботи та обсяг окремих її розділів залежить від особливостей теми дипломної роботи, але така робота повинна формуватися з дотриманням таких умов:

громіздкі обґрунтування, гіпотези, перспективні міркування чи значні математичні розрахунки доцільно виносити в додатки;

висвітлення положень та рекомендацій має бути коректним, без зайвих пояснень та викладень загальновідомих міркувань;

кількість сторінок в окремих розділах чітко не регламентується, але має відповідати вимогам достатньої інформативності та обґрунтованості рішень, висновків.

Обсяг основного тексту бакалаврської дипломної роботи повинен становити 80 – 85 с., магістерської – 85 – 95 с.

Дипломна робота складається з розділів і підрозділів. За необхідністю допускається відокремлення пунктів всередині підрозділів. Кожний розділ починають із нової сторінки. В кінці кожного розділу формулюють висновки зі стислим викладанням наведених у розділі наукових і практичних результатів. Кількість сторінок за розділами наведено у табл. 1.

Список літератури та додатки в наведений обсяг не входять.

Зміст кожного з розділів значною мірою залежить від теми дипломної роботи та погодженого з науковим керівником плану. Проте, існують загальні вимоги до виконання кожного розділу, які наведені далі.

Ілюстративна частина призначена для ілюстрації основних результатів роботи у процесі її захисту. Структура і склад матеріалів, що подаються в ілюстративній частині, погоджуються з керівником, виходячи з теми дипломної роботи і структури доповіді студента під час захисту. Рекомендована кількість ілюстративних матеріалів від 8 до 12 сторінок.

Орієнтовна кількість сторінок за розділами

Структурна частина	Бакалаврська робота	Магістерська робота
Вступ	2 – 3 с.	3 – 4 с.
Теоретичний розділ	21 – 24 с.	24 – 25 с.
Аналітичний розділ	21 – 30 с.	25 – 30 с.
Розділ рекомендацій (для бакалаврської роботи) Проектний розділ (для магістерської роботи)	21 – 25 с.	24 – 25 с.
Висновки	3 – 4 с.	3 – 4 с.

Зразок титульного аркуша ілюстративного матеріалу наведено в додатку И.

Порядок викладу матеріалу в структурних частинах роботи**Пояснювальна записка**

Містить інформацію про заклад, у якому виконувалась робота, його відомча належність, вид роботи і найменування теми, дані про виконавця і керівника.

Завдання до дипломної роботи

Завдання до дипломної роботи має інформативний характер щодо об'єкта дослідження, теми дипломної роботи та графіка її виконання.

Типовий бланк завдання для роботи розміщують безпосередньо після пояснювальної записки.

Зміст роботи

Зміст оформлюється на одній чи декількох сторінках. Пояснювальна записка, завдання і зміст не нумеруються, але в нумерацію враховуються. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів, зокрема вступу, висновків до розділів, загальних висновків, додатків і списку використаних джерел.

Перелік умовних позначок

Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів подається (за необхідності) у вигляді окремого списку.

Терміни, скорочення, символи, позначення тощо, які повторюються не більше двох разів, до переліку не вносяться, а розшифровка таких, що внесені до переліку, наводиться у тексті під час їх першого згадування.

Реферат роботи

Реферат дипломної роботи призначений для ознайомлення з її змістом. Він має бути стислим та інформативним, обсягом 0,5 – 1 с.

Реферат має бути розміщений безпосередньо за змістом, починаючи з нової сторінки. Він наводиться на трьох мовах, а саме: українській, російській та англійській.

Реферат дипломної роботи повинен містити:

відомості про обсяг роботи, кількість ілюстрацій, таблиць, додатків, кількість джерел згідно з переліком посилань;

текст реферату;

ключові слова.

Текст реферату повинен відбивати подану у дипломній роботі інформацію і, як правило, у такій послідовності:

об'єкт дослідження або розроблення;

мета роботи;

методи дослідження;

результати та їх новизна;

рекомендації щодо використання результатів роботи.

Ключові слова, що є визначальними для розкриття суті дипломної роботи, вміщують після тексту реферату. Вони містять від 5 до 15 слів (словосполучень), надрукованих у називному відмінку в рядок через коми.

Приклад складення реферату наведено в додатку Д.

Вступ

Вступ призначений для обґрунтування актуальності теми роботи, формулювання мети та завдань дослідження. Обсяг вступу, що рекомендується близько 3 – 4 сторінки машинописного тексту.

Вступ повинен містити таку інформацію:

Актуальність теми. Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими вирішеннями наукових завдань обґрунтовується актуальність та доцільність роботи. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним та має підтверджуватися цифрами. Досить кількома реченнями

висловити головне – сутність наукового завдання. Загально прийнято під час викладення актуальності вказувати прізвища та ініціали провідних вчених в Україні та у світі в цілому, які займаються дослідженнями в цій галузі. У випадку, якщо перелік вчених наводиться на декількох рядках, при перенесенні на наступний рядок не варто відривати ініціали від прізвища. Для цього в текстовому редакторі необхідно використовувати нерозривний пробіл (Ctrl+Shift+пробіл). По всій роботі необхідно використовувати єдиний стиль посилання на провідних вчених та авторів: або один ініціал (С. Петров), або два ініціали (С. В. Петров). Необхідно також коректно перекладати ініціали вчених на українську мову.

Мета дослідження. Формулюються мета роботи, яка має бути спрямована на вирішення тієї проблеми, що покладена в основу дослідження.

Завдання дослідження. Формулюються завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення.

Предмет дослідження – міститься в межах об'єкта, конкретизує, що саме досліджується (вирішується) в роботі.

Методи дослідження. Перераховуються використані наукові методи та змістовно визначають, що саме досліджувалось кожним методом. Вибір методів дослідження повинен забезпечити достовірність отриманих результатів і висновків.

Наукова новизна одержаних результатів. Подається коротка анотація нових наукових положень (рішень), запропонованих особисто студентом. Необхідно показати відмінність одержаних результатів від відомих раніше, описати ступінь новизни (удосконалено, дістало подальший розвиток). Кожне наукове положення чітко формулюють, відокремлюючи його основну сутність і зосереджуючи особливу увагу на відмінності від вже наявних елементів новизни. Сформульоване наукове положення повинно читатися і сприйматися легко й однозначно (без нагромодження дрібних і таких, що затемнюють його сутність, деталей та уточнень). У жодному випадку не можна вдаватися до викладу наукового положення у вигляді анотації, коли просто констатують, що зроблено в дипломній роботі, а сутності та новизни із написаного виявити не можливо.

Практичне значення одержаних результатів. Наводяться відомості про практичне застосування одержаних результатів або рекомендації щодо їх використання. Відзначаючи практичну цінність одержаних результатів,

необхідно подати інформацію щодо ступеня готовності або масштабів використання, коротко охарактеризувати основні прикладні результати роботи (методичні рекомендації з окремих напрямків діяльності суб'єкта дослідження або аспекту предмета дослідження, моделі, доповнення до чинного законодавства та ін.), визначити можливу галузь їх впровадження та їх вплив на проблему, яка при цьому вирішується.

Апробація результатів роботи і публікації. Наводиться інформація про наукові та науково-практичні конференції, семінари, наради, на яких оприлюднені результати роботи, а також вказується наявність публікацій основних результатів дослідження в статтях у наукових журналах, збірниках наукових праць, матеріалах і тезах конференцій, семінарів та ін. (копія друкованих матеріалів наводиться в додатку).

Основна частина

Основна частина містить у собі основні теоретичні й методологічні положення, проблемні питання, дискусійні та невирішені аспекти теми, науково обґрунтовані соціально-економічні, професійно-орієнтовані рішення. Ця частина складається з трьох розділів: теоретичного, аналітичного та проектного (розділу рекомендацій та пропозицій – для бакалаврів).

Основна частина дипломної роботи складається з розділів та підрозділів (нумерація складається із двох чисел, відокремлених крапкою). Кожний розділ починають з нової сторінки.

Основному тексту кожного розділу може передувати передмова з коротким описом вибраного напрямку та обґрунтуванням застосованих методів досліджень. У кінці кожного розділу формулюють висновки із стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів, що дає змогу вивільнити загальні висновки від другорядних подробиць.

У розділах основної частини подають:

огляд літератури за темою і вибір напрямів досліджень;

виклад загальної методики й основних методів досліджень;

експериментальну частину і методику досліджень;

відомості про проведені теоретичні і (або) експериментальні дослідження;

аналіз і узагальнення результатів досліджень.

Виклад матеріалу підпорядковують одній провідній ідеї, чітко визначеній автором.

У роботі слід уникати:
пропусків ("пробілів") перед комами та крапками у тексті;
розрідженого або стисненого тексту (див. параметри у меню "Формат"/"Шрифт"/"Інтервал" MS Word), які з'являються, як правило, після сканування текстів на сканері з розпізнаванням;
використання тире "—" (чи "–") замість дефісу "-" і навпаки, причому, слід пам'ятати, що до та після "тире" слід ставити пробіл;
слів "я" та "ми";
Наприкінці кожного з розділів основної частини автором подаються головні висновки по одному до кожного з підрозділів.

Висновки

У висновках викладаються здобуті у дипломній роботі найбільш важливі наукові та практичні результати, які сприяли розв'язанню обраної проблеми (завдання). Висновки мають висвітлити рішення поставлених завдань роботи, тому кількість висновків відповідає кількості завдань. У висновках необхідно наголосити на кількісних показниках одержаних результатів та обґрунтуванні достовірності результатів, сформулювати рекомендації щодо наукового та практичного використання одержаних результатів.

Список використаних джерел

Список використаних джерел формується в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків.

Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів із бібліотечної та видавничої справи. Зокрема потрібну інформацію можна одержати із таких міждержавних і державних стандартів: ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 "Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1–2003, IDT)". Загальні вимоги до оформлення окремих джерел списку літератури подано у додатку Ж.

Додатки

До додатків (за необхідності) доцільно включати допоміжний матеріал: проміжні математичні доведення, формули та розрахунки; таблиці допоміжних цифрових даних;

протоколи й акти випробувань, впровадження та розрахунки економічного ефекту;

інструкції та методики, опис алгоритмів і програм вирішення завдань на персональних комп'ютерах, розроблених у дипломній роботі;

допоміжні ілюстрації;

копії публікацій.

4. Правила оформлення дипломних робіт

Загальні вимоги

Дипломні роботи мають бути надруковані на принтері з використанням середовища Windows на одній стороні аркуша білого паперу форматом А4 (210 x 297 мм) у вигляді суцільного тексту, ілюстрацій і таблиць. Гарнітура шрифту типу Times New Roman (кг 14). Міжрядковий інтервал – полуторний.

Текст дипломних робіт варто набирати, дотримуючись таких полів: верхнє, нижнє – не менше 20 мм, ліве – не менше 25 мм, праве – не менше 10 мм.

Шрифт друку повинен бути чітким. Щільність тексту роботи однаковою.

Окремі слова, формули та знаки, що вписуються до тексту, повинні бути чорного кольору: щільність вписаного тексту повинна бути максимально наближеною до щільності основного тексту.

Помилки та графічні неточності допускається виправляти підчищенням або зафарбовуванням білою фарбою і нанесенням на тому ж місці або між рядками виправленого тексту.

Абзацний відступ повинен бути однаковий по всьому тексту роботи і дорівнювати 1,25 см (або 5 символам).

Текст основної частини дипломної роботи поділяють на розділи, підрозділи.

Такі структурні елементи, як "Завдання до роботи", "Пояснювальна записка студента", "Реферат", "ЗМІСТ", "ВСТУП", "РОЗДІЛ 1", "РОЗДІЛ 2", "РОЗДІЛ 3", "ВИСНОВКИ", "ДОДАТКИ", "СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ" не нумерують, а їхні найменування є заголовками структурних елементів. Кожний зазначений структурний елемент дипломної роботи треба починати з нової сторінки.

Заголовки структурних елементів робіт і заголовки розділів слід розташовувати в центрі і писати прописними літерами (тобто великими літерами) без крапки наприкінці, не підкреслюючи.

Заголовки підрозділів роботи варто починати з абзацного відступу і писати малими літерами, крім першої великої, не підкреслюючи, без крапки наприкінці. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

Відстань між найменуванням розділу та підрозділу, між підрозділом та текстом складає два рядки.

Переноси у заголовку не допускаються. Відстань між заголовками і наступним або попереднім текстом повинна бути в межах двох рядків.

Найменування наступного підрозділу та початок його тексту розташовують на тій самій сторінці, що й закінчення попереднього підрозділу. Відстань між текстом попереднього підрозділу та найменуванням наступного складає два рядки.

Допускається розміщати найменування підрозділу в нижній частині сторінки, якщо після нього розташовано два чи більше рядки тексту. Закінчення розділу має займати не менше половини аркуша.

Оформлення змісту

Перед початком виконання дипломної роботи, треба узгодити найменування всіх розділів та підрозділів з керівником роботи. Зміст роботи містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовок), зокрема вступу, висновків до розділів, загальних висновків, додатків, списку використаних джерел та ін. Приклад оформлення змісту наведено у додатку В.

Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, рисунків, таблиць та формул подають арабськими цифрами без знака "№". Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки наприкінці. Шрифт сторінок має наводитися в форматі Times New Roman, кегль 14.

Першою сторінкою дипломної роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок дипломної роботи. На титульному аркуші, на аркуші завдань до роботи, на пояснювальній записці та змісті студента номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Такі структурні частини дипломної роботи, як зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки, додатки та список використаних джерел не мають порядкового номера сторінки.

Номер розділу ставлять після слова "РОЗДІЛ". Після номера крапку не ставлять, потім із нового рядка друкують заголовок розділу по центру.

Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. Після номера підрозділу ставлять крапку, наприклад 1.1., 1.2., 1.3. і т. д. Потім у тому ж рядку наводять заголовок підрозділу.

Ілюстрації

Ілюстрації (рисунок, діаграма, схема та графік) розташовують безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або за відсутності місця – на наступній сторінці. При цьому перед ілюстрацією не слід залишати пустих місць – перед рисунком розміщується наступний текст. Ілюстрації, розташовані на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок роботи. Номер на цих сторінках проставляється.

На всі ілюстрації повинні бути посилання в роботі. Якщо ілюстрації створені не автором роботи, необхідно давати посилання на джерело, з якого запозичена ілюстрація.

Назви рисунків, графіків розташовують під ілюстрацією (по центру).

Ілюстрації позначають словом "Рис." і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в розділі дипломної роботи подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Назва ілюстрації друкується по центру звичайними малими літерами (не напівжирними, не курсивом), крім першої великої, не підкреслюючи, без крапки наприкінці.

Відстань від тексту до ілюстрації і від ілюстрації до тексту – один рядок.

Наприклад: ... основні функції податків наведені на рис. 1.1 [10, с. 25].

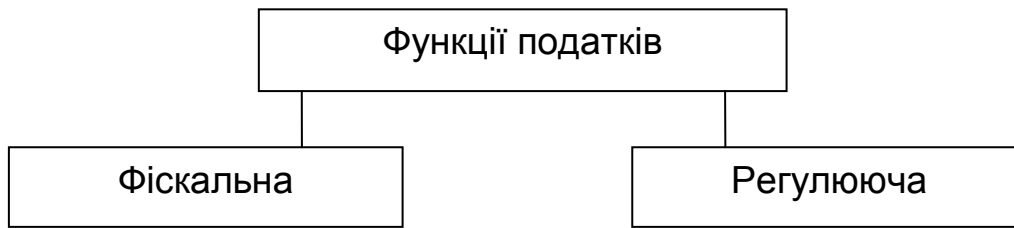

Рис. 1.1. Основні функції податків

... основний текст роботи...

Не бажано наводити прямі посилання на рисунки. Наприклад: на рис. 1.1 наведені основні функції податків.

Рисунки мають бути згрупованими. Оформлення рисунка має відповідати загальним вимогам до оформлення тексту дипломної роботи (шрифт Times New Roman, допускається кегль 12).

Необхідно писати назви осей діаграм та графіків, а також одиниці виміру величин, на них зображених. Заливка фону графіків має бути прозорою (білою).

Таблиці

Таблицю слід розташовувати після тексту, в якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці/сторінках. На всі таблиці повинні бути посилання в тексті роботи (не бажано використовувати в тексті прямі посилання на таблиці). Таблиці нумерують арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, поданих у додатках. У правому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис "Таблиця" із зазначенням її номера. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, розділених крапкою. Якщо в розділі диплому одна таблиця, її нумерують за загальними правилами. Назва таблиці пишеться малими літерами, крім першої великої і розташовується над таблицею по середині. Наприкінці назв таблиць крапки не ставлять. Відстань від тексту роботи до таблиці і від таблиці до тексту складає один рядок.

Приклад: ... розташовано у табл. 1.1.

Назва таблиці

Головка таблиці	Заголовки граф		
	Підзаголовки граф	Підзаголовки граф	Підзаголовки граф
Заголовки рядків	Графи (колонки)	Графи (колонки)	Графи (колонки)
Заголовки рядків	Графи (колонки)	Графи (колонки)	Графи (колонки)
Заголовки рядків	Графи (колонки)	Графи (колонки)	Графи (колонки)

... основний текст роботи...

Для таблиць припускається використання шрифту кг. 12 або кг. 10 Times New Roman через одинарний міжрядковий інтервал.

Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки з – маленьких, якщо вони складають одне речення з заголовком, та з великих, якщо вони є самостійними.

У випадку, коли розмір таблиці виходить за формат сторінки, таблицю поділяють на частини, які переносять на наступну сторінку/сторінки. При перенесенні таблиці на іншу сторінку, в кожній частині таблиці вказують, що це її продовження і вказують номер таблиці (наприклад, "Продовження табл. 1.1"). Над останньою частиною таблиці пишуть "Закінчення табл." і вказують номер таблиці (наприклад, "Закінчення табл. 1.1").

"Шапка" таблиці під час перенесення замінюється на відповідні номери граф таблиці. Якщо таблиця не переноситься на наступну сторінку, графи таблиці не нумерують.

Приклад:

Продовження табл. 1.1
або
Закінчення табл. 1.1

1	2	3	4
Заголовки рядків	Графи (колонки)	Графи (колонки)	Графи (колонки)
Заголовки рядків	Графи (колонки)	Графи (колонки)	Графи (колонки)

Перенесення таблиці на наступну сторінку допускається під час написання не менше двох рядків після "шапки" таблиці.

Якщо в таблиці наведені дані, які мають декілька одиниць виміру, то доцільно внести до таблиці окрему графу щодо одиниць виміру.

Перерахування

Перерахування можуть бути наведені всередині розділів. Перед переліком ставлять двокрапку.

Перед перерахуванням варто використовувати арабські цифри з дужкою або літери української абетки з дужкою. Наприкінці ставиться крапка з комою або двокрапка, якщо є подальша деталізація.

Перед кожною позицією перерахування слід ставити малу літеру з дужкою або, не нумеруючи, – з абзацного відступу. Також під час наведення перерахування можна використовувати арабські цифри з крапкою, після чого елемент перерахування наводиться з великої літери. Наприкінці ставиться крапка з комою. Після останнього пункту перерахування ставиться крапка. Перерахування нумерують малими літерами з абзацного відступу.

Приклад: податковим кодексом України [102] передбачені такі обов'язкові елементи податку:

- 1) об'єкт податку;
- 2) база оподаткування;
- 3) ставка податку;
- 4) і т. д.

або

1. Об'єкт податку.
2. База оподаткування.
3. Ставка податку.
4. І т. д.

Не рекомендується розміщати декілька однотипних перерахувань підряд.

Примітки

За необхідності пояснення змісту тексту, таблиці або ілюстрації в дипломній роботі можуть бути подані примітки. Примітки розташовують після тексту, таблиці або ілюстрації, до яких вони відносяться. Якщо примітка одна, її не нумерують.

Слово "Примітка" – пишуть із великої літери з абзацного відступу, не підкреслюючи. Після слова "Примітка" ставлять крапку і з великої

літери в тому ж рядку наводять текст примітки. Рекомендований розмір шрифту – 12.

Приклад:

Таблиця 1.1

Назва таблиці

Головка таблиці	Заголовки граф		
	Підзаголовки граф	Підзаголовки граф	Підзаголовки граф
Заголовки рядків	Графи (колонки)*	Графи (колонки)	Графи (колонки)
Заголовки рядків	Графи (колонки)	Графи (колонки)	Графи (колонки)
Заголовки рядків	Графи (колонки)	Графи (колонки)	Графи (колонки)

Примітка. ...текст примітки...

Якщо приміток на одному аркуші декілька, то їх нумерують послідовно арабськими цифрами з крапкою. Після слова "Примітка" ставлять двокрапку, і з нового рядка, з абзацу, після номера примітки з великої літери наводять текст примітки.

Формули і рівняння

У дипломній роботі формули і рівняння розташовують по центру рядка після тексту, в якому вони згадуються.

Формули в роботі виконуються за допомогою стандартних математичних редакторів Microsoft Office. Розмір символів у формулі має бути таким же, як і в тексті дипломної роботи.

Найбільші, а також довгі і громіздкі формули, котрі мають у складі знаки суми, добутку, диференціювання, інтегрування, розміщують на окремих рядках. Це стосується також і всіх нумерованих формул. Для економії місця кілька коротких однотипних формул, відокремлених від тексту, можна подати в одному рядку, а не одну під одною. Невеликі і нескладні формули, що не мають самостійного значення, вписують всередині рядків тексту.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, що входять у формулу, треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони наведені у формулі. Перший рядок пояснення починають з нового рядка без абзацного відступу словом "де", без двокрапки. Пояснення значення кожного символу та числового коефіцієнта варто подавати з нового рядка, пояснювальні символи повинні бути написані на однаковій відстані від краю аркуша, рівняючись по першому символу.

Рівняння і формули треба виділяти з тексту вільними рядками. Вище і нижче кожної формули потрібно залишити не менше одного вільного рядка. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знака рівності (=), або після знаків плюс (+), мінус (-), множення (*).

Формули і рівняння в роботах (за винятком формул і рівнянь, наведених у додатках) слід нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу. Номер формули або рівняння складається з номера розділу і порядкового номера формули або рівняння, розділених крапкою.

Порядкові номери позначають арабськими цифрами в круглих дужках біля правого поля сторінки без крапок від формули до її номера. Номер, який не вміщується у рядку з формулою, переносять у наступний нижче формули. Номер формули під час її перенесення вміщують на рівні останнього рядка. Якщо формулу взято в рамку, то номер такої формули записують зовні рамки з правого боку навпроти основного рядка формули. Номер формули-дробу подають на рівні основної горизонтальної риски формули.

Загальне правило пунктуації в тексті з формулами таке: формула входить до речення як його рівноправний елемент. Тому в кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації.

Двокрапку перед формулою ставлять лише у випадках, передбачених правилами пунктуації: а) у тексті перед формулою є узагальнююче слово; б) цього вимагає побудова тексту, що передує формулі.

Розділовими знаками між формулами, котрі йдуть одна під одною і не відокремлені текстом, можуть бути кома або крапка з комою безпосередньо за формулою до її номера.

Приклад: суми екологічного податку, який справляється за розміщення відходів, обчислюються платниками самостійно щокварталу виходячи з фактичних обсягів розміщення відходів, ставок податку та коригувальних коефіцієнтів за формулою (1.1).

$$\text{Прв} = \sum_{i=1}^n (\text{Нп}_i \times \text{Мл}_i \times \text{Кт} \times \text{Ко}), \quad (1.1)$$

де Нп_i – ставки податку в поточному році за тонну i -того виду відходів у гривнях з копійками;

Мл_i – обсяг відходів i -того виду в тоннах (τ);

Кт – коригувальний коефіцієнт, який враховує розташування місця розміщення відходів і який наведено у пункті 246.5 статті 246 Податкового кодексу України;

Ко – коригувальний коефіцієнт, що дорівнює 3 і застосовується у разі розміщення відходів на звалищах, які не забезпечують повного виключення забруднення атмосферного повітря або водних об'єктів.

Багато уникати однакових позначень для різних змінних у роботі, принаймні, в межах одного розділу. Великі і малі літери для позначень розрізняються і не є одним і тим самим.

Посилання

При написанні дипломної роботи студент повинен посилатися на цитовану літературу, або на ту літературу, звідки взято ідеї, висновки, завдання, питання, вивченню яких присвячена робота. Посилатися слід на останні видання публікацій.

У тексті роботи необхідно давати посилання на всі джерела, включені до переліку використаних джерел.

Якщо використовують цитати, відомості, матеріали з монографій, оглядових статей та інших джерел із великою кількістю сторінок, то в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць і формул із джерела, на яке є посилання.

Посилання на джерела наводиться в квадратних дужках із вказівкою порядкового номера джерела в переліку використаних джерел та номера сторінки, звідки наведені дані.

Такі посилання дають змогу відшукати документи й перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст і мову тексту.

Для підтвердження власних аргументів посилання на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати. Науковий етикет потребує точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Приклади:

податкові пільги – це повне або часткове звільнення від оподаткування фізичних і юридичних осіб [209, с. 30].

Податок на додану вартість, що підлягає сплаті до бюджету, розраховується за формулою (1.2) [18, с. 45]:

$$\text{ПДВ} = \text{ПЗ} - \text{ПК} \quad (1.2)$$

Якщо наводяться посилання на фрагмент тексту роботи або ілюстрації, слід писати:

"...у розділі 2...";

"...див. підрозділ 2.5...";

"...відповідно до підрозділу 1.2...";

"...на рис. 1.7...";

"...у табл. 2.4...";

"згідно табл. 2.4... "або"...виходячи із табл. 2.4...";

"(див. табл. 2.4)...";

"за формулою (3.5)...";

"у рівняннях (1.9) – (1.12)...";

"у додатку Б..." або "... (додаток Б)".

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз "так званий";

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців під час цитування допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками, вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, наприкінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) під час непрямого цитування (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело.

Оформлення списку використаних джерел

Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків або після додатків, якщо в них є посилання на літературу.

Посилання на джерела варто оформляти у такий спосіб: писати [1; 2; 4], а не [1,2,4]; писати [1; 2], а не [1 - 2]; писати [1 - 3], а не [1, 2, 3].

Список джерел розташовують у такій послідовності:

Конституція України;

Кодекси України;

Закони України;

укази Президента України;

постанови Верховної Ради України;

постанови і розпорядження Кабінету Міністрів України;

інші джерела подаються за абеткою (книги, періодичні видання та електронні джерела);

іншомовні видання.

Рекомендована загальна кількість позицій у списку джерел має бути не меншою ніж 50 джерел для бакалаврської дипломної роботи та не меншим ніж 70 джерел для магістерської дипломної роботи.

Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують із каталогів і бібліографічних покажчиків повністю без пропусків будь-яких елементів, скорочення назв. Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів із бібліотечної та видавничої справи (додаток Ж).

Додатки (за необхідності)

Додатки оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті.

Якщо додатки оформлюють на наступних сторінках, кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. З правого боку рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово "Додаток Б" і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, додаток А, додаток Б. Один додаток позначається як додаток (без букви).

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі

перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад, А.2 – другий розділ додатка А.

Ілюстрації, таблиці та формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д.1.2 – другий рисунок першого розділу додатка Д); формула (А.1) – перша формула додатка А.

Якщо додаток має продовження, то продовження додатка пишуть з правого боку рядка з першої великої літери, вказуючи номер додатка і номер таблиці, рисунка або формули. Наприклад, "Продовження табл. А.5"

Рекомендації щодо самоперевірки дипломних робіт

Робота має бути добре вчитана не містити граматичних та орфографічних помилок. Основний текст має бути вирівняний по ширині.

Після завершення написання дипломної роботи бажано здійснити перевірку (з відповідним виправленням) за таким алгоритмом:

1. Перевірити, чи на всі пронумеровані у роботі рисунки, таблиці та формули є посилання в тексті.

2. Перевірити, чи всі рисунки, таблиці та формули пронумеровані підряд у межах кожного розділу.

3. Чи на всі джерела у списку використаних джерел у роботі є посилання.

4. Чи є коректною нумерація додатків та використані символи для їх номерів.

5. Чи на всі додатки є посилання у тексті.

6. Чи всі заголовки "не відриваються" від тексту, що йде далі.

7. Зверстати текст, щоб кожен підпис до рисунку "не відривався" від самого рисунка та те саме виконувалось щодо таблиць. При цьому, не повинно бути великих вільних місць у кінці сторінок. У крайньому разі, варто змінити розмір якогось рисунка чи дописати ще якесь речення.

Критерії оцінювання бакалаврської та магістерської дипломної роботи наведені в додатку К.

Додатки

Додаток А

Бланк пояснювальної записки до дипломної роботи

_____ (повне найменування вищого навчального закладу)

_____ (повна назва факультету)

_____ (повна назва кафедри)

Пояснювальна записка

до дипломного проекту (роботи)

_____ (освітній ступінь)

на тему _____

_____
_____

Виконав: студент ___ курсу, групи _____
спеціальності

_____ (шифр і назва спеціальності)

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник _____

_____ (прізвище та ініціали)

Рецензент _____

_____ (прізвище та ініціали)

Харків
20__ рік

Зразок оформлення завдання до дипломної роботи

Форма № Н-9.01

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

Факультет _____

Кафедра _____

Освітній ступінь _____

Спеціальність _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри оподаткування

_____ доц. О. Є. Найденко

"__" _____ 201__ року

**ЗАВДАННЯ
ДО ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА**

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)
1. Тема проекту (роботи) _____

_____ ,
керівник проекту (роботи) _____

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
затверджені наказом вищого навчального закладу від " __ " _____ 20__ року
№ _____

2. Строк подання студентом проекту (роботи) _____

3. Вихідні дані до проекту (роботи) _____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які
потрібно розробити) _____

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) _____

_____

_____

_____

6. Консультанти розділів дипломної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання: _____.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка

Студент _____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Керівник проекту (роботи) _____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Приклад оформлення змісту

ЗМІСТ

Реферат	6
Вступ.....	9
Розділ 1. Принципи побудови податкової системи в Україні та світовий досвід	12
1.1. Поняття податків, їх функції та елементи	12
1.2. Державна фіскальна служба України як елемент податкової системи.....	20
1.3. Податкова система розвинутих країн.....	28
Висновки до розділу 1.....	36
Розділ 2. Реалізація економічної та фіскальної функції податків в оподаткуванні юридичних осіб	37
2.1. Організація контролю за стягненням податків і аналіз податкових надходжень до бюджету	37
2.2. Стимулювання ділової активності.....	45
2.3. Стимулювання залучення інвестицій	53
2.4. Стимулювання оновлення основних виробничих фондів	61
Висновки до розділу 2.....	68
Розділ 3. Рекомендації щодо підвищення ефективності податкової системи України	69
3.1. Податковий кодекс: позитивні та негативні сторони	69
3.2. Шляхи реформування податкової системи України	77
3.3. Застосування економіко-математичних методів при розрахунку можливостей зниження податкового тягаря.....	85
Висновки до розділу 3.....	93
Висновки.....	94
Список використаних джерел.....	97
Додатки.....	101

Приклад складення реферату на дипломну роботу

РЕФЕРАТ

на дипломну роботу студентки 2 курсу магістратури спеціальності "Облік і оподаткування" Харківського національного економічного університету

імені Семена Кузнеця

МАЛИШКО ЮЛІЇ МИХАЙЛІВНИ

на тему: "Податкові аспекти фінансового оздоровлення промислових підприємств в посткризовий період"

Дипломна робота: загальний обсяг 196 с., 30 рис., 36 табл., джерел – 113, додатків – 19, обсяг основного тексту - 123 с.

Об'єкт дослідження: фінансово-економічні відносини, що виникають у процесі оподаткування діяльності промисловості.

Мета роботи: узагальнення й подальший розвиток теоретико-методичних положень та практичних рекомендацій щодо забезпечення фінансового оздоровлення промислових підприємств України в посткризовий період на основі використання засобів податкової політики.

Методи дослідження: системний та логічний підхід, метод порівняльного аналізу, метод репрезентативного та фінансового аналізу, нечітких множин, імітаційне моделювання.

У дипломній роботі визначено механізм впливу податків на діяльність промислових підприємств, визначено сутність поняття фінансового оздоровлення підприємства, розроблено пропозиції щодо реформування податкової системи України, удосконалено підхід до оцінки характеру впливу системи оподаткування на фінансовий стан підприємств.

Основні положення дипломної роботи були викладені та обговорені на семи Міжнародних науково-практичних конференціях. За темою дипломної роботи опубліковано 8 наукових праць, у тому числі 2 статті у збірниках наукових робіт та 6 тез доповідей на науково-практичних конференціях.

Ключові слова: фінансове оздоровлення підприємства, податкова система, податковий фактор, антикризова податкова політика, податкове планування.

**Приклади оформлення бібліографічного опису у списку
використаних джерел**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
Книги: один автор	<p>1. Агарков Г. А. Противодействие налоговой системы теневой экономической деятельности / Г. А. Агарков. – Екатеринбург : Институт экономики Уро РАН, 2013. – 278 с.</p> <p>2. Алексеев И. В. Налоговая система: субъекты, функции и налоги : монография / И. В. Алексеев. – Харьков : ИД "ИНЖЭК", 2011. – 238 с.</p> <p>3. Бернстайн Л. А. Анализ финансовой отчетности: теория, практика и интерпретация / Л. А. Бернстайн ; пер. с англ. ; науч. ред. перевода чл.-кор. РАН И. И. Елисеева. – Москва : Финансы и статистика, 2014. – 624 с.</p> <p>4. Бурич В. В. Стратегия развития промышленного предприятия в современных условиях / В. В. Бурич // Стратегический менеджмент: концепция управления фирмой в современных условиях России / под ред. В. В. Титова, В. Д. Марковой. – Новосибирск : ИЭОПП СО РАН, 2013. – С. 5–17.</p> <p>5. Гай-Нижник П. Податкова політика Центральної Ради, урядів УНР, української Держави, УСРР (1917 – 1930 рр.) / П. Гай-Нижник. – Київ. : 2006. – 304 с.</p>
Два автори	<p>1. Брейли Р. Принципы корпоративных финансов / Р. Брейли, С. Майерс ; пер. с англ. – Москва : ЗАО "Олимп-Бизнес", 1997. – 1120 с.</p> <p>2. Бриггем Ю. Финансовый менеджмент / Ю. Бриггем, Л. Гапенски ; пер. с англ. – Санкт-Петербург : Экономическая школа, 1998. – 497 с.</p> <p>3. Вишневский В. П. Уход от уплаты налогов: теория и практика : монография / В. П. Вишневский, А. С. Веткин. – Донецьк : ИЭП НАН Украины, 2003. – 228 с.</p> <p>4. Вылкова Е. С. Налоговое планирование / Е. С. Вылкова, М. В. Романовский. – Санкт-Петербург : Питер, 2004. – 633 с.</p>
Три автори	<p>1. Азаров М. Я. Все про податки : довідник / М. Я. Азаров, В. Д. Кольга, В. А. Онищенко. – Київ : Эксперт-Про, 2000. – 490 с.</p> <p>2. Барулин С. В. Налоговый менеджмент / С. В. Барулин, Е. А. Ермакова, В. В. Степаненко. – Москва : Омега-Л, 2014. – 269 с.</p> <p>3. Иванов Ю. Б. Налоговый менеджмент / Ю. Б. Иванов, В. В. Карпова, Л. Н. Карпов. – Харьков : ИНЖЕК, 2006. – 488 с.</p>
Чотири автори	<p>1. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / М. Д. Білик, О. В. Павловська, Н. М. Притуляк та ін. – Київ : КНЕУ, 2015. – 592 с.</p> <p>2. Методы налоговой оптимизации / А. В. Брызгалин, В. Р. Берник, А. Н. Головкин та ін. – Москва : Аналитика-Пресс, 2001. – 314 с.</p> <p>3. Корпоративний податковий менеджмент / Ю. Б. Иванов, М. С. Дороніна, Т. С. Клебанова та ін. – Харків : ХНЕУ, 2005. – 336 с.</p> <p>4. Місцеві податки, збори і неподаткові платежі / М. Я. Азаров, Ю. В. Лапшин, В. А. Онищенко та ін. – Київ : Эксперт-Про, 2013. – 774 с.</p>

1	2
П'ять і більше авторів	<p>1. Моделі і методи соціально-економічного прогнозування / [В. М. Геєць, Т. С. Клебанова, О. І. Черняк та ін.]. – Харків : ВД "ІНЖЕК", 2005. – 396 с.</p> <p>2. Психологія менеджмента / [П. К. Власов, А. В. Липницький, И. М. Луцихина и др.] ; под ред. Г. С. Никифорова. – [3-е изд.]. – Харьков : Гуманитар. центр, 2012. – 510 с.</p> <p>3. Економічна безпека держави: сутність та напрями формування : монографія / [Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, С. М. Макуха та ін.] ; за ред. Л. С. Шевченко. – Харків : Право, 2014. – 310 с.</p>
Без автора	<p>1. Бухгалтерский учет в Украине / под ред. А. Н. Коваленко. – Днепропетровск : Баланс-Клуб, 2013. – 528 с.</p> <p>2. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні : навч.-практ. посіб. / за ред. С. Ф. Голова. – Дніпропетровськ : ТОВ "Баланс-клуб", 2015. – 768 с.</p> <p>3. Введение в экономико-математические модели налогообложения / под ред. Д. Г. Черника. – Москва : Финансы и статистика, 2000. – 256 с.</p> <p>4. Економічні та організаційно-правові аспекти оподаткування в Україні / за ред. В. Г. Федоренко // ДПАУ ; НА ДПС України. – Ірпінь : НА ДПС України, 2010. – 398 с.</p> <p>5. Концепція економічної безпеки України / кер. проекту В. М. Геєць. Інститут економічного прогнозування. – Київ : Лотос, 1999. – 56 с.</p>
Багатотомний документ	<p>1. Межгосударственные стандарты : каталог в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Рубцова Е. Ю. ; ред. Иванов В. Л.]. – Львов : НТЦ "Леонорм-Стандарт", 2005. – (Серия "Нормативная база предприятия"). Т. 1. – 2005. – 277 с.</p> <p>2. Балацкий Е. В. Воспроизводственный цикл и налоговое бремя / Е. В. Балацкий // Экономика и математические методы. – 2010. – Т. 36. – Вып. 1. – С. 3–15.</p> <p>3. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : Особенная часть : в 6 т. / Н. П. Кучерявенко. – Харьков : Право, 2002. – Т. 4: Косвенные налоги. – 2007. – 534 с.</p> <p>4. Бондаренко В. Г. Теорія ймовірностей і математична статистика. Ч.1 / В. Г. Бондаренко, І. Ю. Канівська, С. М. Парамонова. – Київ : НТУУ "КПІ", 2016. – 125 с.</p>
Матеріали конференцій, з'їздів	<p>1. Антіпов В. Податково-бюджетна політика держави і проблема тінізації економіки / В. Антіпов // 36. наук. праць за матер. наук. конф. "Бюджетно-податкова політика в Україні" – Ірпінь : Академія ДПС України, 2013. – № 3. – С. 9–12.</p> <p>2. Євпатова Л. П. Адміністративна відповідальність за порушення податкового законодавства / Л. П. Євпатова, В. А. Пятіна // 36. матер. НПК: Реформування податкової служби України відповідно до європейських стандартів. – Ірпінь : НУ ДПСУ, 2014. – С. 197–199.</p> <p>3. Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників ["Молодь України і аграрна реформа"], (Харків, 11–13 жовт. 2013 р.) / М-во аграр. політики, Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. – Харків : Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2013. – 167 с.</p>

1	2
	4. Ризикологія в економіці та підприємстві : зб. наук. праць за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф., 27–28 берез. 2014 р. / М-во освіти і науки України, Держ податк. адмін. України [та ін.]. – Київ : КНЕУ : Акад. ДПС України, 2014. – 452 с.
Словники	<p>1. Большой экономический словарь. – Москва : Институт новой экономики, 2007. – 1427 с.</p> <p>2. Великий тлумачний словник сучасної української мови. – Київ : Ірпінь : ВТФ "Перун", 2005. – 1728 с.</p> <p>3. Тимошенко З. І. Болонський процес в дії : словник-довідник основ. термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. / З. І. Тимошенко, О. І. Тимошенко. – Київ : Європ. ун-т, 2007. – 57 с.</p> <p>4. Європейський Союз : словник-довідник / [ред.-упоряд. М. Марченко]. – 2-ге вид., оновл. – Київ : К.І.С., 2006. – 138 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Податковий кодекс України : Закон України: від 2 грудня 2010 року, № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17.</p> <p>2. Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 1 грудня 2015 року / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – Київ : Парлам. вид-во, 2016. – 207 с. (Бібліотека офіційних видань)</p>
Стандарти	<p>1. Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000:2015, IDT) : ДСТУ ISO 7000:2015. – [Чинний від 2015-01-01]. – Київ : Держспоживстандарт України 2015. – IV, 231 с. – (Національний стандарт України).</p> <p>2. Якість води. Словник термінів : ДСТУ ISO 6107-1:2014 - ДСТУ ISO 6107-9:2014. – [Чинний від 2014-04-01]. – Київ : Держспоживстандарт України, 2014. – 181 с. (Національні стандарти України).</p> <p>3. Вимоги щодо безпечності контрольно-вимірювального та лабораторного електричного устаткування. Частина 2-020. Додаткові вимоги до лабораторних центрифуг (EN 61010-2-020:2013, IDT) : ДСТУ EN 61010-2-020:2013. – [Чинний від 2007-01-01]. – Київ : Держспоживстандарт України, 2013. – IV, 18 с. (Національний стандарт України)</p>
Бібліографічні покажчики	<p>1. Куц О. С. Бібліографічний показчик та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2016 році / О. Куц, О. Вацеба. – Львів : Укр. технології, 2016. – 74 с.</p> <p>2. Систематизований показчик матеріалів з кримінального права, опублікованих у Віснику Конституційного Суду України за 2007–2015 роки / [уклад. Б. О. Кириць, О. С. Потлань]. – Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2016. – 11 с. – (Серія: Бібліографічні довідники ; вип. 2)</p>
Дисертації	Кириленко В. І. Інвестиційна складова економічної безпеки : дис. доктора екон. наук : 08.01.01 / В. І. Кириленко. – Київ : КНЕУ ім. В. Гетьмана, 2007. – 356 с.
Автореферати дисертацій	1. Барановський О. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення) : автореф. дис. д-ра екон. наук : 08.04.01; ІЕП НАН України / О. І. Барановський. – Київ, 2000. – 36 с.

1	2
	<p>2. Васильченко В. А. Развитие предпринимательства усилением стимулирующей функции налогов : автореф. дис. канд. экон. наук / В. А. Васильченко. – Алматы, 2013. – 26 с.</p> <p>3. Вишневський В. П. Методологічні основи вдосконалення оподаткування підприємств : Автореф. дис. доктора экон. наук 08.06.01 / В. П. Вишневський. – Донецьк, 1998. – 34 с.</p> <p>4. Гаруст Ю. В. Правове забезпечення контрольної діяльності податкових органів України : дис. кандидата юрид. наук : 12.00.07 / Ю. В. Гаруст. – Ірпінь, 2014. – 258 с.</p>
Авторські свідоцтва	<p>1. А. с. 1007970 СССР, МКИ³ В 25 J 15/00. Устройство для захвата неориентированных деталей типа валов / В. С. Ваулин, В. Г. Кемайкин (СССР). – № 3360585/25–08 ; заявл. 23.11.2011 ; опубл. 30.03.2012, Бюл. № 12.</p>
Частина книги, періодичного, продовжуваного видання	<p>1. Балашова О. В. Податковий механізм управління підприємством / О. В. Балашова // Економіка: проблеми теорії і практики. – 2013. – № 2. – С. 918–925.</p> <p>2. Амоша О. До питання про оцінку рівня податків в Україні / О. Амоша, В. Вишневський // Економіка України. – 2002. – № 8. – С. 12–18.</p> <p>3. Афонцев С. Структурные характеристики предприятий и их налоговое поведение / С. Афонцев, Р. Капелюшников // Вопросы экономики. – 2013. – № 9. – С. 46–63.</p> <p>4. Вишневский В. Оценка возможности снижения налогового бремени в переходной экономике / В. Вишневский, Д. Липницкий // Вопросы экономики. – 2000. – № 2. – С. 107–116.</p>
Електронні ресурси	<p>1. Априорное ранжирование факторов. Методические указания. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://lptm.khstu.ru/files/metod/\$file/plan_.pdf.</p> <p>2. Базилевич О. П. Історія економічних учень. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://library.if.ua/book/39/2641.html.</p> <p>3. Бекряшев А. К. Теневая экономика и экономическая преступность / А. К. Бекряшев, И. П. Белозеров – 2003 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://newasp.omskreg.ru/bekryash/contents.htm.</p> <p>4. Бойцы невидимого фронта [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://cripo.com.ua/?sect id=8&aid=84094.</p> <p>5. Верховная Рада отказалась закрыть офшоры на Кипре [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://minprom.ua/news/69930.html.</p>

Примітки:

1. Бібліографічний опис оформлюється згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 "Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання".

Проміжки між знаками та елементами опису є обов'язковими і використовуються для розрізнення знаків граматичної і приписаної пунктуації.

**Приклад оформлення титульного аркуша ілюстративного матеріалу
до дипломної роботи за освітнім ступенем "бакалавр"**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ
Фінансовий факультет
Кафедра оподаткування

ІЛЮСТРАТИВНИЙ МАТЕРІАЛ
до дипломної роботи
на здобуття освітнього ступеня "бакалавр"
спеціальність "Облік і оподаткування"

" _____ "

Керівник роботи

к. е. н., доцент

О. Є. Найденко

Виконавець

студент _ курсу,
8.02.28.16.01 групи

К. В. Зінченко

Харків, 20__ р.

**Приклад оформлення титульного аркуша ілюстративного матеріалу
до дипломної роботи за освітнім ступенем "магістр"**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Фінансовий факультет
Кафедра оподаткування

ІЛЮСТРАТИВНИЙ МАТЕРІАЛ
до дипломної роботи
на здобуття освітнього ступеня "магістр"
спеціальність "Облік і оподаткування"

" _____ "

Керівник роботи

д. е. н., професор

Ю. Б. Іванов

Виконавець

студент _ курсу,
8.02.28.16.01 групи

К. В. Зінченко

Харків, 20__ р.

Критерії оцінювання написання дипломної роботи за освітніми ступенями "магістр" та "бакалавр"

Таблиця К.1

Критерії оцінювання написання дипломної роботи за освітнім ступенем "магістр"

№ п/п	Критерії оцінювання	Бали
1	2	3
	Новизна та оригінальність теми	
1	а) робота виконана за традиційною темою, що включена до тематики дипломних робіт	2
	б) робота виконана за темою, що не включена до затвердженого переліку тем дипломних робіт (запропонована студентом самостійно)	4
	Оригінальність плану дипломної роботи	
2	а) робота виконана за традиційним планом, розробленим кафедрою	3
	б) робота виконана за планом, розробленим студентом, і включає оригінальні підходи щодо вирішення поставлених завдань	5
	Якість виконання теоретичної частини	
3	а) майже не містить елементів дослідження та незначно пов'язана з проектною частиною	3
	б) виконана за традиційною методикою аналізу показників діяльності підприємства, організації та установи	5
	Якість виконання аналітичної частини	
4	а) виконана за традиційною методикою аналізу показників діяльності підприємства, організації та установи	3
	б) виконана за традиційною методикою аналізу показників діяльності підприємства, організації та установи з оригінальними елементами	5
	Якість виконання проектної частини	
5	а) рекомендації носять загальний характер	3
	б) рекомендації мають оригінальний характер та розроблені з урахуванням специфіки організації	8
	в) розрахунок економічної ефективності	10
	Наявність елементів наукової новизни	
6	а) відсутність наукової новизни	0
	б) наявність наукової новизни	7
	Оприлюднення результатів за темою дослідження	
7	а) публікації відсутні	0
	б) публікації тез доповідей	8
	в) публікації наукових статей та тез доповідей	12
	Використання економіко-математичних, графічних та інших методів	
8	а) не використовувалися	0
	б) стандартні математичні методи	4
	в) стандартні та нестандартні математичні методи	7
	Якість оформлення пояснювальної записки	
9	а) із незначними відхиленням від стандарту	1
	б) відповідно до стандарту	2

Продовження додатка К
Закінчення табл. К.1

1	2	3
10	Дотримання графіка виконання дипломної роботи	
	а) систематичне порушення	0
	б) одиничні порушення	2
	в) повне дотримання	5
11	Індекс цитування	
	а) 60 джерел інформації	2
	б) 61 – 80 джерел інформації	3
	в) 81 – 100 джерел інформації	4
	г) більше 100 джерел інформації	5
12	Проходження системи "Антиплагіат"	
	а) значний відсоток дублювання	1
	б) незначний відсоток дублювання	3
	Усього балів за зміст дипломної роботи та дотримання графіка її виконання, на підставі яких виставляється оцінка у відгуці	70

Таблиця К.2

Критерії оцінювання захисту дипломної роботи за освітнім ступенем "магістр"

1	Презентація роботи	
	а) із використанням роздаткового (ілюстративного) матеріалу	5
	б) із використанням роздаткового (ілюстративного) матеріалу та Power Point	10
2	Кількість ілюстративного матеріалу	
	а) 8 –10 плакатів	2
	б) 11 – 13 плакатів	4
	в) більше 14 плакатів	6
3	Якість доповіді	
	а) читання доповіді	2
	б) викладення доповіді з частковим читанням	4
	в) викладання доповіді	6
4	Відповіді на запитання членів ДЕК	
	а) відповідь на 1 – 2 запитання	4
	б) відповідь на 3 – 4 запитання	6
	в) відповідь на усі запитання	8
	Всього балів за захист дипломної роботи	30

Таблиця К.3

Критерії оцінювання написання дипломної роботи за освітнім ступенем "бакалавр"

№ п/п	Критерії оцінювання	Бали
1	2	3
1	Новизна та оригінальність теми:	
	а) робота виконана за традиційною темою, що включена до тематики дипломних робіт	2

Продовження додатка К
Закінчення табл. К.3

1	2	3
	б) робота виконана за темою, що не включена до затвердженого переліку тем дипломних робіт (запропонована студентом самостійно)	4
2	Оригінальність плану дипломної роботи	
	а) робота виконана за традиційним планом, розробленим кафедрою	3
	б) робота виконана за планом, розробленим студентом, і містить оригінальні підходи щодо вирішення поставлених завдань	5
3	Якість виконання теоретичної частини	
	а) майже не містить елементів дослідження та незначно пов'язана з проектною частиною	3
	б) виконана за традиційною методикою аналізу показників діяльності підприємства, організації та установи	8
4	Якість виконання аналітичної частини	
	а) виконана за традиційною методикою аналізу показників діяльності підприємства, організації та установи	3
	б) виконана за традиційною методикою аналізу показників діяльності підприємства, організації та установи з оригінальними елементами	5
5	Якість виконання частини рекомендацій та пропозицій	
	а) рекомендації мають загальний характер	5
	б) рекомендації носять оригінальний характер та розроблені з урахуванням специфіки організації	10
6	Оприлюднення результатів за темою дослідження	
	а) публікації відсутні	0
	б) публікації тез доповідей	8
7	Використання економіко-математичних, графічних та інших методів	
	а) не використовувалися	0
	б) стандартні математичні методи	5
	в) стандартні та нестандартні математичні методи	10
8	Якість оформлення пояснювальної записки	
	а) із незначними відхиленням від стандарту	1
	б) відповідно до стандарту	2
9	Дотримання графіку виконання дипломної роботи	
	а) систематичне порушення	0
	б) одиничні порушення	3
	в) повне дотримання	8
10	Індекс цитування	
	а) 50 джерел інформації	3
	б) 51 - 70 джерел інформації	4
	в) 71 - 90 джерел інформації	5
	г) більше 90 джерел інформації	6
11	Проходження системи "Антиплагіат"	
	а) значний відсоток дублювання	1
	б) незначний відсоток дублювання	4
	Усього балів за зміст дипломної роботи та дотримання графіка її виконання, на підставі яких виставляється оцінка у відгуці	70

Критерії оцінювання захисту дипломної роботи за освітнім ступенем "бакалавр"

	Презентація роботи	
1	а) із використанням роздаткового (ілюстративного) матеріалу	5
	б) із використанням роздаткового (ілюстративного) матеріалу та Power Point	10
	Кількість ілюстративного матеріалу	
2	а) 8 – 10 плакатів	2
	б) 11 –13 плакатів	4
	в) більше 14 плакатів	6
	Якість доповіді	
3	а) читання доповіді	2
	б) викладення доповіді з частковим читанням	4
	в) викладання доповіді	6
	Відповіді на запитання членів ДЕК	
4	а) відповідь на 1 – 2 запитання	4
	б) відповідь на 3 – 4 запитання	6
	в) відповідь на усі запитання	8
	Всього балів за захист дипломної роботи	30

Зміст

Вступ.....	3
1. Мета та завдання дипломної роботи	3
2. Організація виконання дипломних робіт	4
3. Вимоги до структури і змісту дипломної роботи.....	5
4. Правила оформлення дипломних робіт	13
Додатки.....	25

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Методичні рекомендації
до виконання дипломних робіт
для студентів спеціальності
071 "Облік і оподаткування"
першого (бакалаврського)
та другого (магістерського) рівнів**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: **Єніна-Березовська Анастасія Олександрівна**
Віннікова Ольга Сергіївна

Відповідальний за видання *О. Є. Найденко*

Редактор *В. О. Бутенко*

Коректор *Т. А. Маркова*

План 2017 р. Поз. № 213 ЕВ. Обсяг 41 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

---

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*